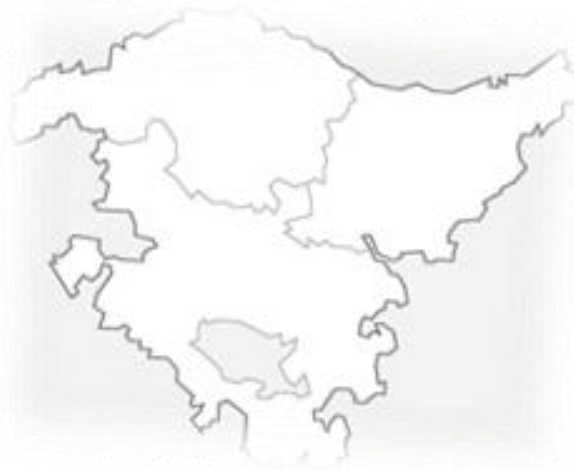

PAC: PAGOS DIRECTOS MANUAL PRACTICO

2015-2020

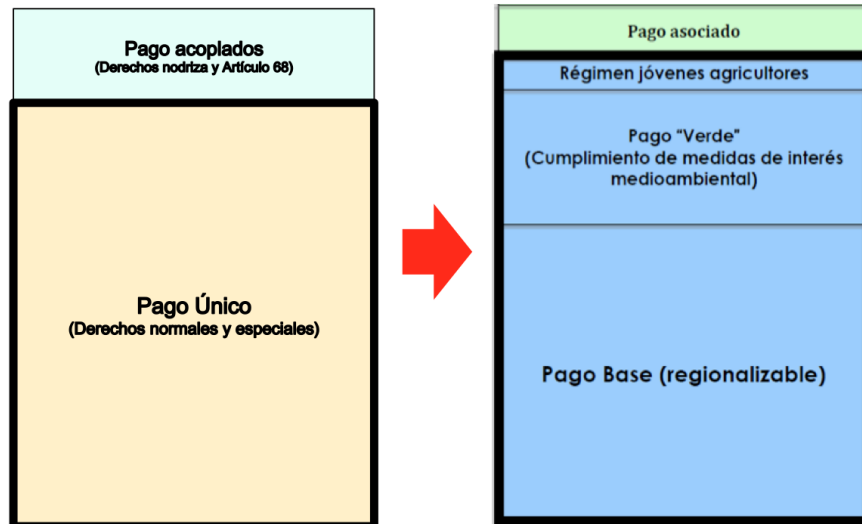
NPB: ORDAINKETA ZUZENAK GIDALIBURUA

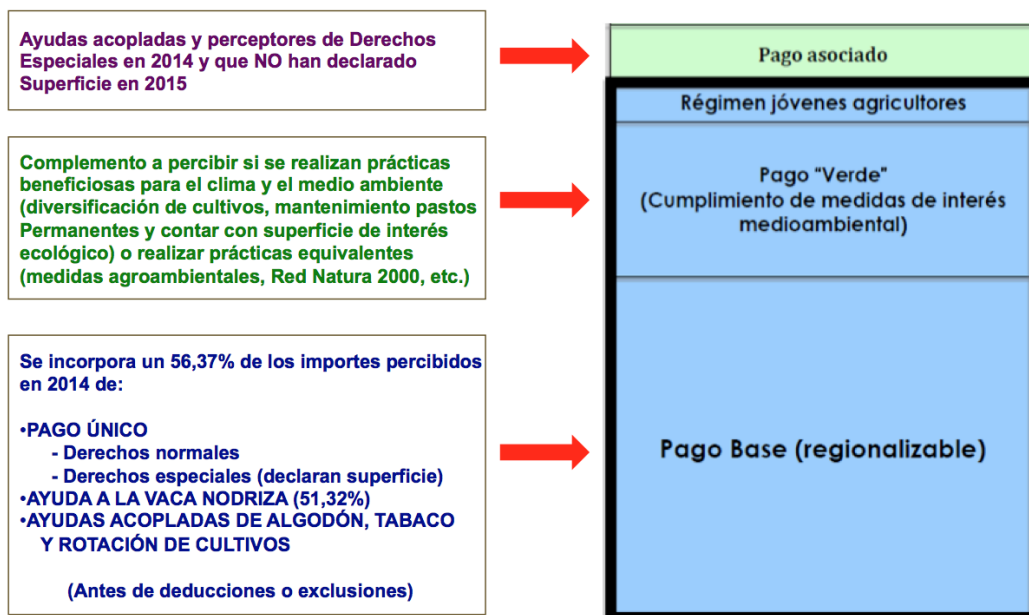
Eguneratze-data:
2015/02/15

1. ORDAINKETA ZUZENEN EREDUAREN ALDAKETAREN IKUSPEGI OROKORRA

2014. urtera arte, urte hori barne, **ordainketa zuzenen** barruan zeuden, batetik, ordainketa bakarrak, eta, bestetik, sektore jakin espezifiko batzuetarako ordainketa gehigarriak. 2015. urtetik aurrera eredu aldatuko da, eta beheko irudian aldaketa hori laburbildu nahi izan dugu:

Laburbildurik, nekazariak **Oinarrizko Ordainketa** bat jasoko dute, nekazari bakoitzak laguntza-erregimen guztietatik jaso dituen zenbatekoen arabera kalkulatzeko dena. Gainera, baldintzapekotasunaz aparte, **ingurumenarentzat onuragarri diren neurri** batzuk betetzen baditu, laguntza osagarri bat (ordainketa berdea edo greeninga) jasotzeko aukera izango dute. Gainera, **nekazaritzan hasitako gaztea** bada, lehen bost urteetan osagarri gehigarri bat jasoko du. Azkenik, **laguntza gehigarri** batzuk ezarri dira arazoak dauzkaten sektore jakin batzuentzat.

Nekazari aktiboa eta nekazaritza

2015etik aurrera, nekazari aktiboek soilik jaso ahal izango dituzte ordainketa zuzenak, baldin eta nekazaritza badihardute, gutxieneko neurri batean bada ere, deklaraturako azalera onargarrian. Bestetik, ordainketa zuzenen xedeetarako, bi nekazari mota bereizten dira: nekazari txikiak (ordainketa zuzenetan urtean 1.250 € baino gutxiago jasotzen dutenak) eta gainerako guztiak.

Urtean behin, pertsona fisiko edo juridikoei edota pertsona fisiko edo juridikoen taldeei ordainketa zuzenak emango zaizkie, baldin eta:

- a) Ordainketa zuzenez bestelako nekazaritzako diru-sarrerak, gutxienez, azken zergaldiko nekazaritzako diru-sarreraren guttizkoaren % 20 badira (“80/20 araua”), 2.2 atalean ezarritakoari utzi gabe; eta
- b) Eskatzailea dagozkion erregistro ofizialetan inskribatu bada (ustiategien erregistroa, abeltzaintza-ustiategien erregistro orokorra eta abar).

Eskatzaileak larre iraunkorren azalera deklaratu behar du, eta azalera horien gainean ordainketarako eskubideen esleipena jaso nahi badu, nekazaritza aktiboa dela aintzat hartzeko ustiategi aktibo baten titular nagusi gisa inskribatuta egon behar du Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorrean. 2014an edo 2015ean Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorrean jasotako altak eragiketa espekulatibotzat jo daitezke, eta horregatik alta guztiak aztertuko dira, baldintza artifizialik ez dela sortu egiaztatzeko.

Baztertutako onuradunen (aireportuak, kirol-klubak eta abar) zerrenda bat ere badago, eta horiek guztiak nekazaritza-jarduera bat garatzen dutela egiaztatu beharko dute ordainketa zuzenak jasotzeko.

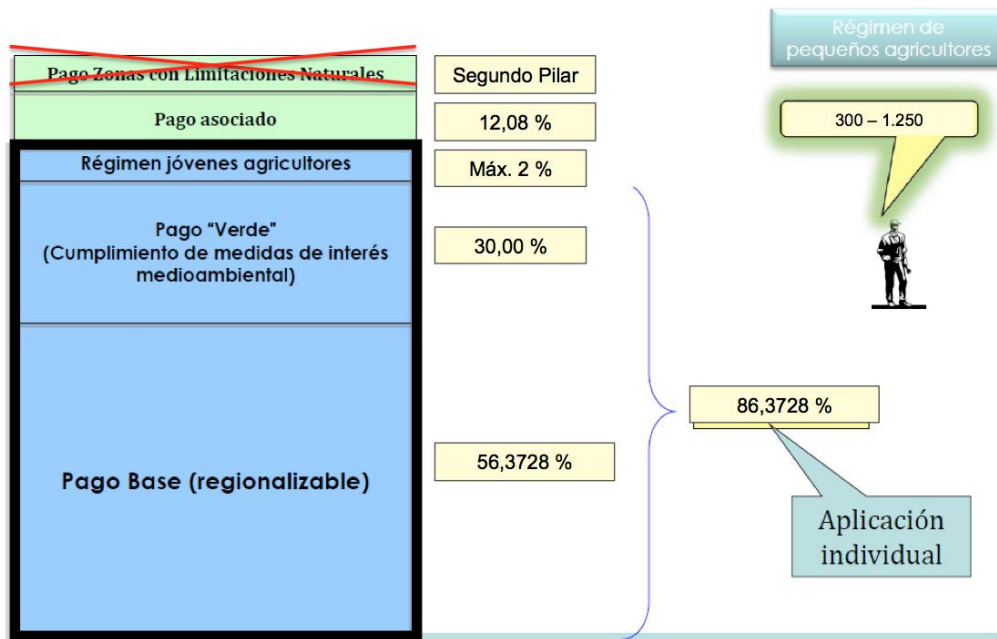
Gainera, ordainketa zuzenak jaso ahal izateko, azalerek larre eta laboreetarako egoera egokian egon behar dute, eta eskatzaileak bertan gutxieneko jarduera bat garatzen duela egiaztatu behar du nahitaez. Ustiategiko azalaren gaineko nekazaritza-jarduera egiaztatu daiteke, batetik, nekazaritza-produktuen produkzioa edo hazkuntza frogatuz, eta, bestetik, nekazaritza-azalera bazka edo laborantzarako egoera egokian mantenduz.

Nabarmenezkoa da, halaber, larre-azalretarako laguntzak jaso ahal izateko, nekazariak espezie bateragarri baten titular nagusi gisa ageri behar duela Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorrean, eta gutxienez 0,2 AzLU/ha-ko abere-karga deklaratu behar duela.

Larre elkartuko hektarea onargarriko 0,2 AzLU-ko proportzioa lortzen ez bada, edota eskatzailea Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorrean inskribatuta egonik larreen erabilerarekin bateragarria den abeltzaintza-ustiategi baten (behiak, ardiak, ahuntzak, zaldiak *-produktzioa eta ugalketa-* eta txerriak *-«estentsioa edo mistoa» Abeltzaintza Ustiategien Erregistro Orokorrean-*), titularra ez bada ere larre-azalretarako laguntzak jaso behar baditu, nekazaritza-jardueraren betebeharrak betetzeko baldintza artifizialak sortzen ari direla hartuko da aintzat, salbu eta nekazariak frogatzen badu mantentze-lanak egiten dituela proportzio horrez gaineko azalera osoan, hurrenez hurren. Abandonatuta dauden azalretarako ez da inoiz ordainketarik emango.

Bestetik, kontrol-xedeetarako arrisku- edo iruzur-egoera hauek zehaztu dira: ustiategitik 50 km baino gehiagora dauden larreak deklaratu behar dira, hiru urtean edo gehiagoan landu gabeko lurzatiak deklaratu behar dira, edo zuhaitz- eta zuhaixkadun larreak egoera egokian mantendu direla deklaratu behar dira, larratzeaz bestelako teknika edo praktikak erabili direnean. Kontu handiz ibiliko gara, halaber, nekazari aktiboaren betebeharrak edo

ustiatetikoko azaleretan nekazaritzaren eskakizunak ez betetzeko baldintza artifizialak sortu ditzaketen pertsona fisiko edo juridikoekin. Zehazki, kontrol-xedeetarako, arrisku-egoera batean egongo gara eskatzailearen nekazaritzako diru-sarrerak, ordainketa zuzenez aparte, % 20 edo gehiago ez badira aurreko hiru zergaldietako batean. Azken horri dagokionez, eskatzaileari kontrolatzen zaionean, bere eskaeran deklaraturako jardueraren enpresa-arriskua bere gain hartzen duela egiaztatuko da.

Nekazari txikien erregimena

2015ean oinarritako ordainketarako eskubideak jabetzan edo alokairuan dauzkaten nekazari txikiek, ordainketa zuzenetan guztira 1.250 euro baino gutxiago jaso behar badituzte. nekazari txikientzako erregimenean sartuko dira automatikoki, salbu eta esanbidez erabakitzen badute ez dutela hartan parte hartu nahi, 2015eko urriaren 15a baino lehen jakinarazita. Erregimen horretan parte hartzea bateraezina da beste edozein ordainketa zuzenekin (ezinezkoa da laguntza gehigarriak jasotzea). Nekazari Txikien Erregimenean bildutako nekazari txikiek ez dute greeninga bete behar, eta ez dute baldintzapekotasunaren araberako kontrolik izango. Hala eta guztiz ere, dagozkien erregistroetan inskribatuta jarraitu behar dute, eta 2015ean aktibatutako eskubideen kopuruari dagokion hektarea onargarrien kopurua mantendu behar dute. Eskubide horiek ezin dira saldu, baina laga egin daitezke herentzia bat tartean dagoenean, jardunari behar baino lehen uzten zaionean, titularrak erretiroa hartu eta lagapen-hartzailea lehen mailako senidea denean, edo lanerako ezintasun iraunkorren kasuetan. Ez dute, halaber, konbergentziarik bete behar.

Eskualdeka aplikatzea

Estatuan 49 eskualde sortu dira, baina esan beharra dago eskualde horiek ez direla administrazio-eskualdeak, eskualde bakoitzaren barruan zenbait bailara hartzen direlako

produkzio-orientazioaren arabera sailkatuta, Oinarrizko Ordainketarako Eskubidearen batez besteko zenbatekoa homogeneoa izanik. Produkzio-orientazioak honako hauek dira:

- a) (LLL) Lehorreko Laboreetarako Lurrak (goldatzeko moduko lehorreko lurak barne)
- b) (LUL) Labore Ureztatuetarako Lurrak (goldatzeko moduko arto- eta erremolatxa-lursail ureztatuak, eta berotegiko eta baratzeako laboreak barne)
- c) (LI) Labore Iraunkorrek (fruta-arbolak, mahastiak eta olibondoak)
- d) (LARREAK) Larreak (belardi eta larrediak, zuhaitz- eta zuhaixkadun larreak)

Eskualde bakoitzean produkzio-orientazio bakoitzaren batez besteko balioa kalkulatzeko, jatorriaren arabera jasotako zenbatekoak beren produkzio-orientazioan oinarrituta deklaraturako eta sailkatutako azaleraren artean banatzen dira.

Aldez aurretik adierazi dugunez, nekazariak Oinarrizko Ordainketa bat jasoko dute, 2014an nekazari bakoitzak laguntza-erregimen desberdinetatik jasotako zenbatekoen arabera. Bestetik, nekazari bakoitzari Oinarrizko Ordainketarako Eskubideen kopuru bat esleitu zaio, 2015eko laguntza-eskaeran nekazariak deklaratu dituen zehaztutako hektarea onargarrien kopuruaren arabera, edo 2013an deklaratu zituen zehaztutako hektarea onargarrien kopuruaren arabera, azken hori txikiagoa bada. Esleitu beharreko eskubide mota 2015ean deklaraturako azaleraren arabera da (2015eko eskaera bakarrean deklaraturako lurzati bakoitzari dagokion eskualdea). 2015ean nekazari bakoitzari Oinarrizko Ordainketarako Eskubide bakoitzeko esleitu beharreko balio unitarioa honela kalkulatu da:

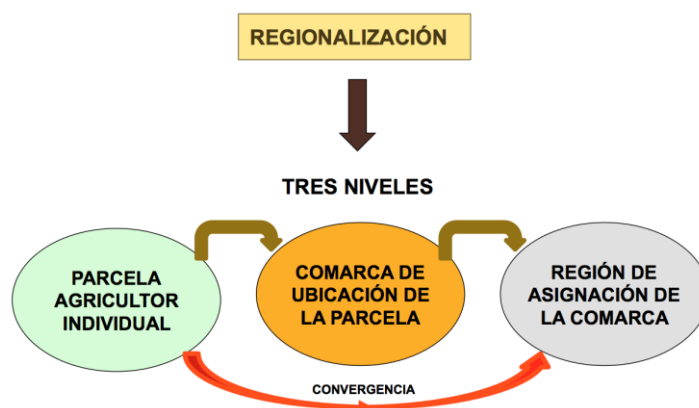
- a) Nekazariak eskualde bakar bateko azalera deklaratu badu, dagozkion guztizko hasierako balioa eskualde horretan dauzkan Oinarrizko Ordainketarako Eskubideen guztizko kopuruaren artean zatituko da, Erreserba Nazionaletik esleituak alde batera utzita.
- b) Nekazariak deklaraturako azalera eskualde batean baino gehiagoan badaude, 2014an nekazariak jasotako guztizko ordainketen zati bat esleitu da eskualde bakoitzean. Horretarako, irizpide objektibo eta ez-diskriminatzailetan oinarrituta, 2014an jasotako zenbatekoak produktore bakoitzak eskualde bakoitzean deklaraturako azaleraren artean banatuko dira.

Jarraian, eskualde bakoitzaren oinarrizko ordainketarako eskubide bakoitzaren hasierako balio unitarioa kalkulatu da, eskualde horretan esleitutako zenbatekoak eskualde horretan esleitutako oinarrizko ordainketarako eskubide kopuruaren artean zatituz, erreserba nazionaletik esleituak alde batera utzita.

2015. urterako eskubideen hasierako balioa kalkulatu ondoren, balio hori zuzenduko da konbergentzia-prozesuaren arabera.

Konbergentzia

Nekazari bakoitzak eskualde bakoitzean duen Oinarrizko Ordainketarako Eskubidearen (zenbait bailaratan –Bizkaia, Gipuzkoa edo Lautada– deklaratu edo eskualde berean zenbait produkzio-orientazio dauzkalako -lehorrekoak, ureztatuak edo larreak-) balio unitarioa, pixkana-pixkana, 2015etik 2019ra bitarte esleitu zaizkion Eskualdeko Oinarrizko Ordainketarako Eskubideen batez besteko baliora hurbilduko da.

Produktzio-orientazioaren arabera, euskal bailarak honako eskualde hauei esleituta daude:

	LLL	LUL	LI	LARREAK
KANTAUURIARRA	20.1	20.1	2.2	5.3
GORBEIALDEA	8.1	20.1	8.2	5.3
ARABAKO HARANAK	8.1	20.1	8.2	2.3
ARABAKO LAUTADA	8.1	20.1	8.2	2.3
MENDIALDEA	8.1	20.1	8.2	2.3
ARABAKO ERRIOXA	8.1	8.1	1.1	8.3
GIPUZKOA	20.1	20.1	2.2	8.3
BIZKAIA	20.1	20.1	2.2	7.3

Oinarrizko ordainketarako eskubideen banako hasierako balio unitarioa 2019ko azken balio unitarioa igarotzeko prozesua 5 etapa berdinetan egingo da, 2015ean hasita. Konbergentzia honako printzipio hauetan oinarrituko da:

- a) 2019ko eskualde-balio unitarioaren ehuneko 90aren azpiko hasierako balio unitarioa duten oinarrizko ordainketarako eskubideak igo egingo dira 2019ko eskaera-urterako, hasierako balio unitarioaren eta 2019ko eskualde-balio unitarioaren ehuneko 90aren arteko aldearen herenean.
- b) Eskualde-balio unitarioaren ehuneko 90aren azpitik dauden oinarrizko ordainketarako igoerak finantzatzeko, hasierako balio unitarioa 2019ko eskualde-balio unitarioa gainditzen duten oinarrizko ordainketarako eskubideei beharrezko murrizketa aplikatuko zaie hasierako balio unitarioaren eta 2019ko eskualde-balio unitarioaren arteko aldearen gainean, finantziazio hori gauzatzeko.
- c) Nolanahi ere, hasierako balio unitarioa 2019ko eskualde-balio unitarioa baino handiagoa duten oinarrizko ordainketarako eskubideen hasierako balio unitarioaren gehieneko murrizketa ehuneko 30 izango da.
- d) Oinarrizko ordainketarako eskubide baten balio unitarioa ezin izango da 2019ko eskualde-balio unitarioaren ehuneko 60 baino txikiagoa izan, salbu eta horrek dakarren gehieneko murrizketak, ehunekotan, aurreko atalean deskribatutako murrizketaren gehieneko atalase-maila gainditzen badu. Kasu horietan, gutxienezko balio unitarioa atalase-maila hori errespetatzeko beharrezko maila izango da.

Oinarrizko ordainketa eskatzeko baliatutako laguntza-eskubide bakoitza, Estatuan - Kanarietan izan ezik- kokatutako hektarea onargarri batekin justifikatu beharko da. Nolanahi ere, Oinarrizko Ordainketarako Erregimena 48 eskualdez osatuta egongo denez, eskubide

bat aktibatu ahal izateko, 2015. urtean eskubide hori esleitu den eskualdean bakarrik aktibatu ahal izango da.

Klimaren eta ingurumenaren edo greeningaren ikuspegitik onuragarriak diren jardueretarako ordainketa

Gainera, Oinarrizko Ordainketarako Eskubidea duten nekazariak ordainketa osagarri bat jaso ahal izango dute, dagokien Oinarrizko Ordainketaren guztizko zenbatekoaren % 54 gutxi gorabehera. Horretarako, bere hektarea onargarri guztietan, klimaren eta ingurumenaren ikuspegitik onuragarriak diren nekazaritza-jarduerak errespetatu beharko ditu. Oro har, nekazaritza-jarduera horiek honako hauek dira (salbuespen eta betebeharrak osagarriak badaude, ustiategien baldintzen arabera):

- a) Laboreen dibertsifikazioa (ustiategiko labore-lursailaren arabera, gutxieneko labore kopuru bat eskatzen zaio, eta labore bakoitzak gehienez ehuneko jakin bat eduki dezake. 10 ha baino gutxiago deklaratzeko badu, libre dago)
- b) Lehendik dauden larre iraunkorrak mantentzea
- c) Ustiategian ekologiaren ikuspegitik onuragarriak diren azalerak edukitzea Ustiategiko labore-lurra 15 ha-tik gorakoa bada, labore-lurraren gutxienez % 5 landu gabe utziko du, edo % 7 nitrogenoa finkatzen duten laboreetarako erabiliko du.

Jarduera baliokideetako bat betetzen duten nekazariak aurrekoa aplikatuko zaie; antzeko jarduerak izango dira, eta klimaren eta ingurumenaren ikuspegitik onuragarriak izango dira, alde aurretik aipatutako hiru jardueretako baten edo batzuen maila berean edo hobean. Jarduera baliokide horiek ez dute finantziario bikoitza izango.

Produkzio ekologikoan diharduten nekazariak, automatikoki, klimaren eta ingurumenaren ikuspegitik onuragarriak diren jardueretarako ordainketarako eskubidea izango dute, beren ustiategian produkzio ekologikorako darabiltzaten unitateetan.

Labore iraunkorretarako azaleretan ez da greeningaren jarduerarik zertan aplikatuko.

Laguntza gehigarriak.

Bestetik, zailtasunak dauzkaten labore jakin batzuen produktoreei laguntza gehigarri bat emateko aukera izango da, egungo produkzio-mailak mantentzeko. Euskadin ezarritako honako labore hauek jaso ditzakete laguntza gehigarriak: labore proteinadunak (proteaginosak –*ilarrak, babak, babatxoak, lupinu gozoa*-, lekadunak –*txirta, leroak, algarrobo-lekak, titarroak, almortak, ailhorbea, zalkea, aixkola, lehorreko alpapa, astorkia eta zulla*-, eta olio-landareak –*ekilorea, koltza, soja eta kamelina*-); kalitatezko lekaleak (*Gernikako babarruna, Tolosako babarruna, Arabako babarrun pikarta*), fruitu oskoldunak –*arbendola, hurra eta algarrobo*– eta azukre-erremolatxa.

Bestetik, zailtasunak dauzkaten labore jakin batzuen produktoreei laguntza gehigarri bat emateko aukera izango da, egungo produkzio-mailak mantentzeko. Behi ume-hazleak, gizentzeko behiak, esnetarako behiak, ardiak eta ahuntzak dira laguntza gehigarriak lor ditzaketen sektoreak.

Gainera, 2014an eskubide bereziak eduki dituzten abeltzainei laguntza berezia ematen zaie, baldin eta kanpaina bakoitzaren eskaera bakarrean hektarea onargarririk ez badute; eskubide berezien titularrek ere laguntza hori jasotzeko aukera izango dute, baldin eta 2014an eskubide arruntentzako titular izanik, kanpaina horretan 0,2 hektarea baino gutxiagoko azalera deklaratu bazuten. Nolanahi ere, hori ez ezik, Abeltzaintza Ustiatzearen Erregistro Orokorrean inskribatutako ustiatzearen titular ere izan beharko dute. Urte bakoitzean abeltzain bakoitzak abere hautagarri batzuentzat jaso ahal izango du ordainketa, eta abere horiek hautagarritasun-baldintza batzuk bete beharko dituzte, deskribatutako abeltzaintza-sektoreei lotutako laguntza bakoitzerako ezarritakoak.

Nekazaritzan hasten diren nekazari gazteentzako ordainketa

Nekazari gazteek, hau da, gehienez 40 urte dauzkatenek, ordainketa osagarri bat jasotzeko aukera izango dute baldin eta nekazaritza-ustiatze batean lehen aldiz ezartzen badira ustiatzearen arduradun gisa edo aurreko bost urteetan ezarri badira, baldin eta ordainketarako eskubidea badute oinarritzko ordainketarako erregimenari jarraiki, eta baldin eta dagozkien ordainketarako eskubideak aktibatu badituzte. Ordainketaren zenbatekoa urtean behin kalkulatu da aktibatutako ordainketarako eskubideen kopurua kopuru finko batez biderkatuta, azken kopuru hori nekazariak jabetzan edo alokairuan dauzkan eskubideen batez besteko balioaren % 25 izanik. Ezarpenaren urtetik aurrera emango da ordainketa, eta gehienez 90 eskubidetarako

EGUNGO ESKUBIDE ETA KUOTEI DAGOKIENEZ KONTUAN HARTU BEHARREKOAK

Noiz desagertuko dira esne-kuotak?

2015eko martxoaren 31n.

Noiz desagertu dira behi ume-hazlearen eskubideak

2014ko abenduaren 31n. Behi ume-hazlearen egungo eskubideen zati bat Oinarritzko Ordainketari erantsen zaizkio (eta hemendik aurrera azalera justifikatuz kobratuko da), eta beste zati bat laguntza gehigarri gisa kobratuko da.

Zer gertatzen da egungo ordainketa gehigarriekin (68. artikulua)?

Bestetik, zailtasunak dauzkaten labore jakin batzuen produktoreei laguntza gehigarri bat emateko aukera izango da, egungo produkzio-mailak mantentzeko.

Zer gertatzen da egungo Ordainketa Bakarrerako eskubideekin?

Desagertzen dira eta Oinarritzko Ordainketarako Eskubide bihurtzen dira ADI! Oinarritzko Ordainketarako eskubideen balioa eta Ordainketa Bakarrerako Eskubideen balioa desberdinak dira. Gainera, kontuan hartzekoa da osagarri berriak daudela: greeninga eta jardueran hasten diren gazteentzako ordainketa.